

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Sžo/61/2014
Identifikačné číslo spisu:	8013200978
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:8013200978.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej v právnej veci žalobkyne: T. B., nar. XY, bytom H., právne zastúpenej: Mgr. Tomášom Saladiakom, advokátom, so sídlom M. R. Štefánika 171, Vranov nad Topľou, proti žalovanému: Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne, so sídlom Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 2430-21/2013-BA/OK/GR zo dňa 01. augusta 2013, o odvolaní proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 02. mája 2014, č. k. 2S/43/2013-58, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 02. mája 2014, č. k. 2S/43/2013-58, p o t v r d z u j e.

Žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočky Prešov č. 700-2710536209-GC04/09 zo dňa 16. júna 2009 bolo žalobkyni predpísané dlžné poistné na nemocenské poistenie, poistné na starobné poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, poistné na invalidné poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity za obdobie júl 2007 až apríl 2008, júl 2008 až december 2008 spolu vo výške 2 229,30 eur. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredia č. 322-6480-GC-04/2009 zo dňa 07. októbra 2009 bolo rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Prešov č. 700-2710536209-GC04/09 zo dňa 16. júna 2009 zmenené tak, že vo výrokovej časti bol vypustený text: § 152a zákona v znení neskorších predpisov, a vo zvyšnej časti bolo toto rozhodnutie potvrdené.

V správnom konaní o návrhu na obnovu konania o predpísaní poistného žalovaný preskúmaným rozhodnutím č. 2430-21/2013-BA/OK/GR zo dňa 01. augusta 2013 zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredia č. 2430-19/2013-BA/OK z 12. apríla 2013, ktorým bol zamietnutý návrh žalobkyne na obnovu konania, ukončeného rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredia č. 322-6480-GC-04/2009 zo dňa 07. októbra 2009.

Rozsudkom zo dňa 02. mája 2014, č.k. 2S/43/2013-58, krajský súd zamietol žalobu o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. 2430-21/2013-BA/OK/GR zo dňa 01. augusta 2013. Krajský súd sa stotožnil s dôvodmi uvádzanými správnymi orgánmi, pretože aj podľa jeho názoru žalobkyňa v návrhu na obnovu konania nepredložila taký nový dôkaz, ktorý by mal podstatný vplyv na rozhodnutie, a doklad Daňového úradu Sabinov zo dňa 30. augusta 2010 takýmto dokladom nebol, keďže je z neho zrejmý len príjem z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti, avšak relevantný údaj, teda údaj o čiastkovom základe dane neobsahuje; pri určení vymeriavacieho základu na platenie poistného v právoplatne skončenom konaní Sociálna poisťovňa vychádzala z údajov Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky z 24. septembra 2008, podľa ktorého žalobkyňa v roku 2006 dosiahla príjem z podnikania 700 166 Sk a čiastkový základ dane 372 128 Sk. Tieto údaje boli opätovne potvrdené Daňovým úradom Sabinov dňa 25. marca 2011.

Krajský súd vychádzal z toho, že pre určenie odvodovej povinnosti v príslušnom kalendárnom roku je rozhodujúci údaj o príjme a základ dane fyzickej osoby z jej samostatne zárobkovej činnosti za príslušný kalendárny rok, ktorým v tomto prípade bol rok 2006, a teda nebol splnený dôvod obnovy konania podľa § 221 ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z.z.

Čo sa týka dôvodu na obnovu konania uvedeného v ustanovení § 221 ods. 1 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, podľa názoru krajského súdu Sociálna poisťovňa svojim postupom nedala príčinu, aby žalobkyňa nemohla realizovať svoje práva ako účastník konania. Táto podala odvolanie voči prvostupňovému rozhodnutiu, a takto uplatnila svoje právo brániť sa voči rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu. Pokiaľ by žalobkyňa v odvolacom konaní predložila nové dôkazy, s poukazom na obsah ustanovenia § 221 ods. 1 písm. a) zákona, bola by tento dôvod preukázala, obnova konania by bola povolená. Žalobkyňa podľa názoru prvostupňového súdu mala predložiť taký dôkaz, ktorý by takýto postup sociálnej poisťovne pri výkone práva žalobkyne potvrdil. Nič a nikto nebránil žalobkyňu, aby podala žalobu na príslušný krajský súd.

Podľa názoru krajského súdu žalobkyňa nepreukázala splnenie podmienok uvedených v § 221 ods. 1 písm. a) a písm. c) zákona o sociálnom poistení.

Rozsudok krajského súdu napadla žalobkyňa včas podaným odvolaním. Namietla, že potvrdenie Daňového úradu Sabinov získala až v roku 2010, po opakovaných dotazoch, a nie je preto pravdou, že by bol tento dôkaz známy ešte v pôvodnom konaní o posudzovaní povinnosti platiť poistné. Uviedla, že ide o iný dôkaz, v ktorom sú výslovne uvedené relevantné údaje potrebné pre určenie vymeriavacieho základu na platenie poistného na sociálne poistenie, teda údaje, ktoré žalovanému pri rozhodovaní chýbali. Žalovaný podľa jej názoru vychádzal pri rozhodovaní iba z dôkazov, z ktorých sám tieto relevantné údaje vypočítal, pričom tieto výpočty považovala za vykonané v rozpore so zákonom č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, ako aj v rozpore so zákonom č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov.

Namietala, že v rozhodnutí o odvolaní žalovaný uviedol len príjem z podnikania, vychádzajúc z potvrdenia z Daňového úradu Sabinov z 24. septembra 2008. Z akých údajov, teda z akého základu dane z podnikania, vychádzala Sociálna poisťovňa pri určení vymeriavacieho základu, neuviedla ani v jednom z rozhodnutí. Žalobkyňa preto nesúhlasila s vyjadrením žalovaného, že aj nové potvrdenie obsahuje údaje, ktoré boli obsiahnuté v pôvodnom potvrdení daňového úradu. Potvrdenie Daňového úradu Sabinov z 30. augusta 2010, je novým dôkazom, ktorý potvrdzuje výšku základu dane z podnikania vo výške 0 Sk podľa riadneho daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2006. Rozhodnutia žalovaného pri stanovení výšky poistného na sociálne poistenie vychádzajú pri určení vymeriavacieho základu za rok 2006 zo sumy vo výške 372 128 Sk. Výška poistného je podľa názoru žalobkyne nesprávna, a mala byť stanovená z minimálneho vymeriavacieho základu. Dodala, že výška poistného nemôže byť určovaná výlučne z daňovej straty, čo sa v danom prípade naozaj aj stalo. Neprijatím potvrdenia s presnou špecifikáciou údajov sa všetky ostatné rozhodnutia žalovaného javia ako nepreskúmateľné, nezrozumiteľné a neobsahujúce dostatok dôvodov, opierajúce sa o nesprávne aplikované ustanovenia zákona č. 461/2003 Z.z., ale aj zákona č. 595/2003 Z.z. Žalovaný podľa názoru žalobkyne nesprávne určil základ dane, a v tomto určovaní pokračuje naďalej, pretože pri posudzovaní

nárokov nerešpektuje účtovne všade známe pripočítateľné, príp. odpočítateľné položky, ktoré sa spolu s daňovou stratou odrátajú zo základu dane.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 O.s.p., keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na webovom sídle Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nemožno vyhovieť.

Podľa § 221 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov nedávkové konanie pred organizačnou zložkou Sociálnej poisťovne ukončené rozhodnutím, ktoré je právoplatné, sa na návrh účastníka konania obnoví, ak:

- a) vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie a nemohli sa v nedávkovom konaní uplatniť bez zavinenia účastníka konania,
- b) rozhodnutie záviselo od posúdenia predbežnej otázky, o ktorej príslušná organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodla inak,
- c) nesprávnym postupom organizačnej zložky Sociálnej poisťovne sa účastníkovi nedávkového konania odňala možnosť zúčastniť sa na tomto konaní, ak to mohlo mať podstatný vplyv na rozhodnutie a ak sa náprava nemohla urobiť v odvolacom konaní,
- d) rozhodnutie sa opiera o dôkazy, ktoré sa ukázali ako nepravdivé, alebo rozhodnutie sa dosiahlo trestným činom.

Podľa § 222 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. návrh sa podáva na organizačnej zložke Sociálnej poisťovne uvedenej v odseku 1 v lehote troch mesiacov odo dňa, keď sa účastník konania dozvedel o dôvodoch obnovy, najneskôr do jedného roka od právoplatnosti rozhodnutia; v rovnakej lehote môže organizačná zložka Sociálnej poisťovne obnovu nedávkového konania nariadiť. Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť.

Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom do 31. decembra 2007 povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činné osoby vzniká od 1. júla kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou bol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9, a zaniká 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 144 ods. 1 veta prvá zákona č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom od 01. júna 2009 sociálna poisťovňa predpíše poistné fyzickej osobe alebo právnickej osobe povinnej odvádzať poistné, ak táto osoba neodviedla poistné vôbec alebo ak ho odviedla v nesprávnej sume.

Podľa § 21 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom od 01. júna 2009 hranica príjmu uvedeného v § 3 ods. 1 písm. b), ods. 2 a ods. 3 zistená na základe dodatočného daňového priznania alebo dodatočného platobného výmeru vydaného správcom dane je rozhodujúca na vznik a zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia len vtedy, ak má vplyv na aktuálne nemocenské poistenie a dôchodkové poistenie. Zmena poistenia sa vykoná od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bolo predložené dodatočné daňové priznanie správcovi dane, alebo v ktorom správca dane vydal dodatočný platobný výmer.

Daňový úrad Sabinov v potvrdení č. 725/230/20539/08/Čor z 24. septembra 2008 potvrdil, že žalobkyňa mala v roku 2006 príjem z podnikania vo výške 700 166 Sk a čiastkový základ dane 372 128 Sk.

Uvedený daňový úrad na žiadosť žalobkyne zo dňa 30. marca 2010 vydal dňa 19. apríla 2010 potvrdenie, že u žalobkyne eviduje v dodatočnom daňovom priznaní na dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2006, ktoré bolo podané na daňový úrad dňa 18. februára 2010, príjem z podnikania a inej samostatne zárobkovej činnosti podľa § 6 ods. 1 a ods. 2 vo výške 0 Sk, základ dane z podnikania a inej samostatne zárobkovej činnosti vo výške 0 Sk a daňovú povinnosť na dani z príjmov fyzickej osoby vo výške 0 Sk.

Dňa 30. augusta 2010 vydal ďalšie potvrdenie, že u žalobkyne eviduje v riadnom daňovom priznaní na dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2006, ktoré bolo podané dňa 30. marca 2007 príjem z podnikania a inej samostatne zárobkovej činnosti podľa § 6 ods. 1 a ods. 2 vo výške 700 166 Sk, základ dane z podnikania a inej samostatne zárobkovej činnosti vo výške 0 Sk, daňovú povinnosť na dani z príjmov fyzickej osoby vo výške 0 Sk. Zároveň potvrdil, že v podanom dodatočnom daňovom priznaní k dani z príjmov fyzickej osoby za zdaňovacie obdobie 2006 dňa 18. februára 2010 bol vykázaný základ dane z príjmov z podnikania a inej samostatne zárobkovej činnosti vo výške 0 Sk a daňová povinnosť za uvedené obdobie z DDP je 0 Sk.

Za nový dôkaz žalobkyňa považuje potvrdenie daňového úradu zo dňa 30. augusta 2010, ktoré potvrdzuje výšku základu dane z podnikania a inej samostatne zárobkovej činnosti vo výške 0 Sk za rok 2006, pričom rozhodnutie žalovaného o určení poistného vychádzalo pri určení vymeriavacieho základu zo sumy 372 128 Sk. Namietala, že vymeriavací základ samostatne zárobkovo činnnej osoby (SZČO) je definovaný v § 138 ods. 7 zákona o sociálnom poistení ako polovica dane z príjmov fyzickej osoby dosiahnutých vykonávaním podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti. Daňovník s príjmami, ktorý vykázal daňovú stratu, upraví základ dane (ČZD) - potvrdenie daňového úradu potvrdzuje nulový základ dane.

Informácia o nulovom základe dane podľa dodatočného daňového priznania z 18. februára 2010 nie je spôsobilá vyvolať obnovu konania, v ktorom bolo žalobkyňi predpísané poistné podľa údajov z riadneho daňového priznania, podaného dňa 30. marca 2007. V zmysle § 21 ods. 3 zákona o sociálnom poistení by nulový príjem podľa dodatočného daňového priznania mal vplyv na vznik poistenia len v prípade, ak by toto priznanie bolo podané v rozhodnom období, za ktoré bolo v pôvodnom správnom konaní žalobkyňi predpísané poistné, teda v období od 01. júla 2007 do 30. apríla 2008 a od 01. júla 2008 do 31. decembra 2008. Dodatočné daňové priznanie z 18. februára 2010 preto nie je možné považovať za novú skutočnosť, ktorá by nemohla byť uplatnená bez zavinenia žalobkyne (§ 221 ods. 1 písm. a/ zákona o sociálnom poistení).

Z administratívneho spisu žalovanej vyplýva, že žalobkyňa podala prvýkrát návrh na obnovu konania dňa 14. mája 2010, ku ktorému priložila aj potvrdenie daňového úradu zo dňa 19. apríla 2010, ktoré obsahovalo rovnakú informáciu o základe dane vo výške 0 Sk. Návrh na obnovu konania zo dňa 29. apríla 2010, doručený správne mu orgánu dňa 14. mája 2010 bol rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredia č. 16934/2010-BA zo dňa 14. júla 2010 zamietnutý, žalobkyňa sa voči uvedenému neodvolala, a rozhodnutie nadobudlo dňa 02. septembra 2010 právoplatnosť.

Žalobkyňa podala riadne daňové priznanie za rok 2006 dňa 30. marca 2007, dodatočné daňové priznanie dňa 18. februára 2010. Najneskôr od 18. februára 2010 mala vedomosť o (podľa jej názoru) dôvode obnovy. Návrh na obnovu konania zo dňa 24. októbra 2010 bol podaný oneskorene, po uplynutí subjektívnej trojmesačnej lehoty, uvedenej v § 222 ods. 3 zákona o sociálnom poistení.

Žalobkyňa v odvolaní namietla tiež nepreskúmateľnosť rozhodnutia správneho orgánu, ktorým jej bolo poistné vyrubené. Neodôvodnenosť či nepreskúmateľnosť rozhodnutia však nemôžu predstavovať dôvod obnovy konania, lebo žalobkyňa sa mohla voči takému rozhodnutiu brániť už v pôvodnom konaní podaním odvolania, prípadne následne podaním žaloby proti rozhodnutiu správneho orgánu druhého stupňa. To v zmysle § 221 ods. 1 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. vylučuje namietaný dôvod obnovy konania.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil (§ 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1 O.s.p.).

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. a s poukazom na § 246c veta prvá a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že žalobkyni právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko v odvolacom konaní nebola úspešná.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.